

U-6-26

Aan

Minister VWS

Deadline: ^{ontvangen} 3 april 2024

TER BESLISSING

Secretaris Generaal / plv.

Secretaris Generaal

Directie Informatiebeleid /

CIO

Cluster iRegie

Opgesteld door

nota

Belisnota kamerbrief 'Voortgang Actieplan zorg-ICT-markt voor gegevensuitwisseling'

Datum

28 maart 2024

Kenmerk

3798256-1063711-DICIO

Uw kenmerk

3798256-1063711-DICIO

Zaaknummer

3798256-1063711-DICIO

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

In april 2023 heeft uw ambtsvoorganger het Actieplan zorg-ICT-markt¹ (hierna: Actieplan) en de bijhorende Kamerbrief² gedeeld met uw Kamer. Het Actieplan bevat een aantal interventies om te komen tot een open, toegankelijke en eerlijke zorg-ICT-markt. In de bijhorende Kamerbrief is toegezegd om de Tweede Kamer (TK) jaarlijks te informeren over de voortgang van het Actieplan. Middels deze brief wordt deze toezegging voor 2024 afgedaan.

2. Geadviseerd besluit

Het advies is om de resultaten van de haalbaarheidsonderzoeken (zie ook kernpunten) niet mee te sturen naar de TK omdat deze onderzoeken herleidbaar zijn naar individuele ICT-leveranciers. Het is belangrijk om de samenwerkingsrelatie met ICT-leveranciers te verbeteren, zij hebben een belangrijke rol bij de uitvoering van het Actieplan, de publicatie van deze onderzoeken draagt daar niet aan bij. VWS heeft hier bovendien geen rechtstreekse rol.

Indien u hiermee akkoord gaat, wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van de Kamerbrief.

3. Kernpunten

In de Kamerbrief wordt de voortgang van interventies uit het Actieplan toegelicht: **Meerjarenagenda zorg-ICT-portfolio** (MJA)

Het zorgveld heeft overzicht en inzicht in landelijk i-beleid en implementatietijdlijnen nodig. Daarom is in het Integraal Zorgakkoord (IZA)³ in het IZA uitvoeringsakkoord⁴ afgesproken om een landelijke MJA te ontwikkelen. In 2023 is door ICTU een verkenning uitgevoerd voor de opzet en ontwikkeling van de MJA. In 2024 worden stappen genomen om een eerste versie op basis van een aantal geprioriteerde onderwerpen⁵ te realiseren. De MJA zal vervolgens in de toekomst uitgebreid worden naar meer onderwerpen.

Governance en vertegenwoordiging

Het realiseren van het Actieplan afhankelijk is van de gezamenlijke inzet en samenwerking van de veldpartijen. Daarom is leveranciers-vertegenwoordiging op strategisch, tactisch en operationeel niveau noodzakelijk. Inmiddels zijn

1 Actieplan Zorg-ICT-markt | Publicatie | Rijksoverheid.nl

2 Kamerstukken II 2022/23, 27529 nr. 291

3 Integraal Zorgakkoord: 'Samen werken aan gezonde zorg' | Rapport | Rijksoverheid.nl.

4 IZA Uitvoeringsakkoord gegevensuitwisseling | Publicatie | Gegevensuitwisseling in de zorg

5 Wegiz gegevensuitwisselingen en Generieke Functies

leveranciers vertegenwoordigd op tactisch niveau in het Digitaal Transitie Orgaan (DTO).

(Cross)sectoraal leveranciersmanagement

Uit de ACM-leidraad⁶ blijkt dat bij zorgaanbieders vaak het inzicht en de expertise ontbreken om hun behoeften effectief te communiceren richting ICT-leveranciers. Middels het subsidieprogramma Ondersteuning Koepels Zorg (OKZ)⁷ ondersteunt VWS koepel- en brancheorganisaties bij het inrichten van sectorale vraagbundeling en -articulatie.

Sturing op ICT-kwaliteit en betaalbaarheid via zorginkoop

Zorginkoop zou een aanvullend beleidsinstrument kunnen zijn om te sturen op de functionele eisen aan en betaalbaarheid van zorg-ICT. Daarom wordt er door de NZa een verkenning uitgevoerd waarbij de effecten van verschillende scenario's⁸ worden geanalyseerd. De resultaten worden in het tweede kwartaal van 2024 verwacht. De verkenning zelf zal op verzoek van de NZa niet gedeeld worden. Wel wordt de Kamer in de eerstvolgende voortgangsbrief geïnformeerd over de uitkomsten en het vervolg.

(Juridisch) onderzoek naar winsten in de zorg-ICT-markt

In de Kamerbrief van september 2022⁹ is toegezegd om een (juridisch) onderzoek uit te laten voeren naar winsten op de zorg-ICT-markt. In voorbereidende gesprekken met interne en externe stakeholders zijn twijfels geuit over de haalbaarheid van het onderzoek.

Daarom zijn er haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd door onderzoekers van de VU en M&I partners waaruit blijkt dat winsten niet accuraat geobjectiveerd kunnen worden op basis van de openbare gegevens. Wel blijkt dat de machtspositie van enkele leveranciers bijdraagt aan het gebrek aan transparantie en de winstmarges. Beter is om in te zetten op de interoperabiliteit van de ICT-systemen om de markt opener te maken en leveranciers aan te spreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, door bij voorbeeld winsten in te zetten om de vaak verouderde systemen te innoveren en te investeren in de weerbaarheid van systemen¹⁰.

Convenant en gedragscode

Er wordt waarde gehecht aan dat ondernemen in overeenstemming is met het maatschappelijke karakter van de zorg. Bovendien zijn onderling vertrouwen en goede samenwerking van veldpartijen belangrijk.

Dit zal worden vastgelegd in een zo breed mogelijk gedragen convenant. VWS neemt daarom in 2024 de regie bij het opstellen van een convenant door het schrijven hiervan in opdracht te geven bij veldpartijen onder begeleiding van een procesbegeleider.

Landelijk dekkend netwerk van infrastructuren voor gegevensuitwisseling (LDN)

Begin 2023 is een tweetal onderzoeken^{11,12} uitgevoerd met betrekking tot een verplichting voor het gebruik en/of aansluiting op LDN en is een bijbehorende Kamerbrief gedeeld¹³. Uitkomsten van het onderzoek naar verplichting voor een LDN bevestigen de bestaande beleidslijnen¹⁴. De technische uitwerking en

Datum

28 maart 2024

Kenmerk

3798256-1063711-DICIO

6 Definitieve Leidraad 'Goedwerkende markten voor zorg-ICT' (acm.nl)

7 Ondersteuning Koepelorganisaties Zorg: gezamenlijk implementeren | ICTU

8 0-scenario zonder verdere stimuleringsmaatregelen; Facultatieve ICT-inkoop op basis van keurmerken; Vergunningstelsel

9 Kamerstukken II 2022/23, 27529 nr. 291

10 Cybersecurity Dreigingsbeeld voor de zorg 2023 – Z-CERT

11 Onderzoek verplichting landelijk dekkend netwerk van infrastructuren voor gegevensuitwisseling in de zorg | Rapport | Rijksoverheid.nl.

12 Onderzoek landelijk netwerk van infrastructuren voor gegevensuitwisseling in de zorg | Rapport | Rijksoverheid.nl.

13 Kamerstuk II 2022/23, 27529 nr. 293.

14 Beleidsinstrumenten zijn: Het gezamenlijk (publiek en privaat) ontwikkelen en beheren van standaarden; verplichting afdwingen via zorgcontractering; het inzetten van toezichthouders; het inzetten van wetgeving

implementatie (en ook bijhorende manier van verplichting en financiering) zullen in het kader van doelarchitectuur worden opgepakt¹⁵.

Strategie OpenXIS / artikel 1.5 Wegiz

VWS heeft in 2023 duidelijke stappen heeft gezet om meer regie te nemen op de zorg-ICT-markt en de samenwerking tussen de veldpartijen te verbeteren. Als er echter knelpunten ontstaan is het ook mogelijk om het gebruik van wet- en regelgeving als instrument te overwegen. Artikel 1.5 van de Wegiz biedt reeds de ruimte om bij of krachtens amvb technische en inhoudelijke eisen te stellen aan ICT-producten en -diensten, teneinde de marktwerking te verbeteren. Momenteel wordt geïnventariseerd of er knelpunten ontstaan met betrekking tot de realisatie van de geprioriteerde gegevensuitwisselingen onder de Wegiz waarvoor dergelijke nadere eisen gesteld zouden moeten worden.

Datum

28 maart 2024

Kenmerk

3798256-1063711-DICIO

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Het Actieplan zorg-ICT-markt is besproken in het Commissiedebat Digitale ontwikkelingen in de zorg van 5 oktober 2023. Daarin kwam onder meer: de gedragscode, de winsten in de zorg-ICT-markt, de gezamenlijke zorg-ICT inkoop en de verouderde zorg-ICT-systemen aan de orde. Deze onderwerpen maken onderdeel uit van het Actieplan.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De zorg-ICT-markt staat regelmatig in de belangstelling van de media, met name wordt er kritisch gekeken naar de hoge winsten die gemaakt worden door zorg-ICT-leveranciers. Vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid dienen zorg-ICT-leveranciers hier kritisch naar te kijken. De acties uit het Actieplan zoals het opstellen van een gedragscode/convenant kan hierbij als handvat dienen.

c. Financiële en personele gevolgen

n.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Een van de initiatieven beschreven in het Actieplan en in deze voortgangsbrief is het toevoegen van een mogelijk amendement aan de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (wegiz) onder artikel 1.5.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

VWS kern, ACM, NZa, ICTU, Samenwerkende ICT Leveranciers in de Zorg (SILIZO)

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

Met deze voortgangsbrief word invulling gegeven aan de volgende moties en toezeggingen:

- De Kamer wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van het Actieplan zorg-ICT-markt (11393);
- Haalbaarheidsonderzoek winsten (4149);

¹⁵ Kamerstuk II 2022/23, 27529 nr. 293.

- De Minister voor Medische Zorg en Sport (MMZS) zal het onderzoek van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) naar marktgedrag ICT-leveranciers in de zorg toezenden aan de Kamer wanneer het gereed is. Het rapport is inmiddels gepubliceerd (9264);

Datum

28 maart 2024

Kenmerk

3798256-1063711-DICIO

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.